

Lacherig

Influenza is de specialisatie van Huckriede. Tot corona alles veranderde, onderzocht ze hoe het menselijk immuunsysteem op griepvaccins reageert en hoe infecties dat immuunsysteem in de loop van iemands leven veranderen. In haar colleges vertelt ze hoe virussen, hoe klein ook, kunnen toeslaan en wat voor impact ze kunnen hebben. 'Dat fascineert mij.' Het coronavirus, dat complete gezondheidssystemen wist plat te leggen, spant qua impact wel de kroon. Toch duurde het ook bij Huckriede even voor ze dat doorhad. 'In het begin vroeg ook ik me af of het iets was waar we ons druk over moesten maken.' Ook voor vaccinologen en virologen was het nieuw. 'Wij deden op het werk zelfs lacherig toen de eerste collega's over de anderhalve meter begonnen.' Ondertussen staan wetenschappers te trappelen dat geniepige virus te doorgronden en ermee af te rekenen. Het is dringen rond de subsidiepotjes.

Lifelines

'Zo'n virus biedt nieuwe kansen', aldus Huckriede. Zelf participeert ze in een van de onderzoeken van Lifelines die mogelijk gemaakt worden door crowdfunding onder meer RUG-alumni. De participanten aan het langlopende grootschalige Lifelines-project wordt gevraagd of ze corona hebben gehad en hoe ernstig. 'Wij willen weten of we dat kunnen relateren aan hun medische geschiedenis en hun genetische eigenschappen.'

Ander onderzoek waar de vaccinologe aan meedoet gaat over indicatoren die voorspellen dat milde klachten ernstige klachten worden, en over hoe kankerpatiënten zullen reageren op vaccinatie. Tot slot

'Het is niet alleen voor jezelf belangrijk je te laten inenten, maar ook om anderen te beschermen die je lief zijn'

is Huckriede betrokken bij een Gronings onderzoek naar het antivirale middel hydroxychloroquine. Het omstreden middel laat veelbelovende resultaten zien als je het direct toedient aan de longen – met een pufje – in plaats van het te slikken.

FOTO JASPAR MOULIJN

Anke Huckriede

(Duitsland, 1959)

studeerde biologie aan de Universiteit van Bielefeld, waar ze in 1990 ook promoveerde. Sindsdien deed zij als postdoc onderzoek bij de medische faculteit van RUG/UMCG, eerst bij Fysiologische chemie en vanaf 1999 bij Medische microbiologie. In 2011 werd ze daar hoogleraar vaccinologie, gespecialiseerd in 'rationele vaccinontwikkeling'. In haar werk aan (influenza)vaccins richt ze zich onder meer op de effecten van al bestaande immuniteit op de vaccinatierespons.

Hachelijk avontuur

Ze heeft zich afgevraagd of ze zelf een vaccin zou kunnen maken. In het begin. Heel even. 'Je kunt geïnactiveerd virus als vaccin gebruiken. Dat gebeurt ook veel bij influenza. Je behandelt het virus dan zo dat het niet meer infectieus is en niet meer kan repliceren. Bij corona is dat ook een optie.' Het is bij een voorzichtig gedachtenexperiment gebleven. 'Het zijn echt heel grote jongens die met die vaccins bezig zijn. Daar kun je nooit tegenop concurreren. Zij hebben ondertussen miljarden. De mogelijkheden die wij hier hebben zijn heel beperkt.' Bovendien wist Huckriede meteen al dat het een veel te hachelijk avontuur zou zijn. 'Het is wel een heel gevaarlijk virus, dus je moet wel honderdvijftig procent zeker zijn van de veiligheidscondities. Je kunt je niet permitteren dat er in je vaccin per ongeluk nog een actief virusdeeltje zit.'

VARIA

Eerste Ben Feringa Impact Awards

De eerste twee Ben Feringa Impact Awards zijn uitgereikt aan de bedenkers van de milieuvriendelijke Ocean Grazer en de patiëntvriendelijke IvyONE. De naar haar Nobelprijswinnaar vernoemde prijs heeft de RUG ingesteld om bijzondere prestaties van onderzoekers en studenten op het gebied van kennisbenutting – verbinden van onderzoek en maatschappij – te onderscheiden. Het verhaal over de Ocean Grazer stond december 2018 in *Broerstraat 5*. Het winnende project in de categorie studenten, IvyONE van Niels Wijermans, is een draagbaar alternatief van het infuus aan een paal.

WWW.RUG.NL/NEWS-IMPACTAWARD

FOTO ERMINDO ARMINO

Eredocoraat Feike Sijbesma

Rector Magnificus Cisca Wijmenga zal 22 januari, tijdens de Klimaatadaptatieweek, Feike Sijbesma bekleden met een eredocoraat. De voormalige CEO van DSM ontvangt het eredocoraat van de RUG vanwege zijn grote maatschappelijke betrokkenheid als een van de meest vooruitstrevende industrieleiders van Nederland. Vooral zijn grote inzet voor het tegengaan van ondervoeding, voor het klimaatvraagstuk en voor duurzaamheid wordt geroemd.

procent van alle mensen ervaart overlast van zijn burens, waarbij het in de helft van de gevallen geluid betreft. Vols, die indertijd overspoeld werd met mailtjes, zette in 2019 de website www.overlastadvies.nl op. 'We hebben nu al meer dan 2500 gepersonaliseerde juridische adviezen gegeven', vertelt hij. 'Hiermee hebben huurders een middel in handen richting woningcorporatie. Zo van: in Amsterdam is het wel gelukt de overlast te stoppen. Waarom kan dit hier niet?'

Vols pleit voor sneller en minder drastisch ingrijpen bij overlastsituaties. 'Dat is voor alle partijen beter. Corporaties geven huurders die overlast ervaren nu vaak het advies een overlastdagboekje bij te houden. Terwijl een opgelegde maatregel als een gedragsaanwijzing meer effect kan hebben. Dat kan bijvoorbeeld de verplichting zijn hulp te zoeken.'

Kinderen

Voor zijn nieuwe onderzoek ontving Vols een ERC Starting Grant (Europese subsidie) van 1,5 miljoen euro, bedoeld voor 'excellente onderzoekers die baanbrekend onderzoek in Europa' verrichten. Het doel is uit te zoeken wat rechters in Spanje, Nederland en het Verenigd Koninkrijk lieten meewegen in hun vonnis om wel of niet over te gaan tot huisuitzettingen.

Wat Vols vorig jaar na onderzoek ontdekte was dat Nederlandse rechters in maar liefst negentig procent van de rechtszaken nalieten te vragen of er kinderen bij betrokken waren. 'Terwijl het belang van het kind meegewogen moet worden op grond van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind', onderstreept hij. Een reden kan zijn dat in het merendeel van de rechtszaken de gedaagden niet op de zitting kwamen. 'Als er dan drie maanden huurachterstand is, besluit de rechtbank al snel dat iemand zijn huis uit moet. Maar ook dan moet er gecheckt worden of er kinderen bij betrokken zijn.'

Compassievol

Dat neemt niet weg dat huurders in Nederland relatief goed beschermd zijn, stelt Vols. Hij meent dat woningcorporaties 'compassievol' omgaan met huurders die hun huur niet meer kunnen betalen. 'Ze geven zulke huurders meestal nog een tweede kans. Je ziet dat corporaties willen voorkomen dat

FOTO REYER BOXEM

Michel Vols (1984)

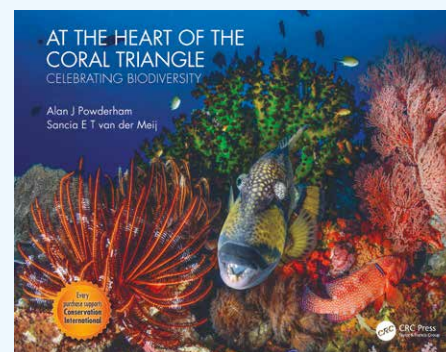
- Ma rechtsgeleerdheid cum laude 2008, Ba politieke filosofie 2009, promotie 2013 *Woonoverlast en het recht op privéleven*
- hoogleraar Openbare-orderecht sinds 2016
- onderzoeker Centrum voor Openbare Orde en Veiligheid (COOV) van de RUG
- Prijzen: o.a. NWO Veni-subsidie, Gratama Wetenschapsprijs, Nicolaas Mulerius Stipendium, ERC Starting Grant
- actief in vele (internationale) juridische en niet-juridische netwerken
- Trainer 'Aanpak overlast, verloedering en huisjesmelkerij' bij het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid CCV sinds 2010

mensen echt dakloos raken.' Het komt ook voor dat woningcorporaties het vonnis als stok achter de deur gebruiken om huurders tot maatregelen te manen, zoals budgetbeheer of bewindvoering.

Traumatisch

Inmiddels heeft Vols al 1.000 huisuitzettingen uit Nederland, Spanje en het Verenigd Koninkrijk in zijn database staan. Dat moeten er tienduizenden worden. Deze datagedreven aanpak is uniek en vernieuwend in de juridische wereld, aldus Vols. In individuele gevallen zijn oorzaken van huisuitzettingen weliswaar bekend, maar hij hoopt een rode draad te vinden waarom een rechter wel of niet tot huisuitzetting heeft besloten. Om die te achterhalen worden taalkundigen ingeschakeld die bepaalde patronen en woordencombinaties uit vonnissen in de computer zetten. Hij hoopt verder dat er door deze algoritmes 'voorspellers' uitrollen op grond waarvan je een huisuitzetting kunt 'verwachten', zoals het hebben van kinderen. Vols: 'En we kijken of we het recht op huisvesting terugzien in de vonnissen. Ik hoop dat ons onderzoek aantoont hoe de rechtbank recht op huisvesting beter kan laten meewegen. Want je huis uitgezet worden is een traumatische ervaring.'

VARIA

Koffietafelboek

At the Heart of the Coral Triangle is een 'koffietafelboek' met honderden fantastische foto's van onderwaterfotograaf Alan Powderham en toegankelijke Engelse teksten – met vele nog niet eerder beschreven observaties – van koraalrifonderzoekster Sancia van der Meij, assistent professor Marine Evolutionary Ecology aan de RUG. € 60,99 (Zie ook pagina 16 en 17).

Postume diagnose Van Gogh

Groningse onderzoekers hebben Vincent van Gogh postuum aan een uitgebreid psychiatrisch onderzoek onderworpen. Dit deden ze op basis van diens omvangrijke correspondentie en

bestaande medische informatie. Nieuw is de conclusie dat Van Gogh, nadat hij zijn linkeroor had afgesneden, waarschijnlijk tweemaal een alcoholonttrekkingsdelier heeft doorgemaakt.

WWW.RUG.NL/NEWS-VANGOGH

Zintuigen gefopt

"Licht. Zon. Vuur. Je hebt er natuurlijk niets van gemerkt, maar toen je die drie woordjes las werden je pupillen een héél klein beetje kleiner. Alleen al door te denken aan licht of iets dat met licht te maken heeft, zet processen in je lichaam in werking om je pupillen zo efficiënt mogelijk af te stellen." Christien Boomsma van de UK interviewde experimenteel psycholoog Sebastiaan Mathôt over zijn subtiele maar spectaculaire ontdekking. Lees verder op:

WWW.UKRANT.NL/MAGAZINE/ZO-SLEUTELLEN-DE-HERSENNEN-AAN-JE-ZICHT